

Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка
Кафедра педагогіки і методики викладання історії та суспільних дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри

(підпис)

Т.В.Янченко
(прізвище та ініціали)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Менеджмент освіти

Освітньо-професійна програма Середня освіта (Історія)

2020– 2021 навчальний рік

Робочу програму розглянуто та схвалено на засіданні кафедри педагогіки і методики викладання історії та суспільних дисциплін

Протокол № 1 від 31 серпня 2020 року

Розробники програми: Герасимчук Олександр Михайлович, кандидат історичних наук, доцент кафедри педагогіки і методики викладання історії та суспільних дисциплін

Мова навчання українська

Опис дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка (шифр і назва) 014 Середня освіта (Історія) (шифр і назва)	Нормативна	
Модулів – 2	Магістр освіти (Історія). Викладач історії та правознавства, викладач історії та українознавства, організатор краєзнавчо-туристичної роботи.	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____		Семестр	
(назва)			
Загальна кількість годин – 90 год.		2-й	-й
	Лекції		
	Освітній ступінь: «магістр»	20	
		Практичні, семінарські	
		10	
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		60	
	Індивідуальні завдання: год.		
	Вид контролю: залік		

Статус навчальної дисципліни нормативна

Передумовами для вивчення дисципліни є здобуття студентами знань з педагогіки, отримання освітнього ступеня бакалавра за спеціальністю «Історія»

Очікувані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні знати:

- ✓ теорію і практику освітнього менеджменту;
- ✓ сутність поняття «освітній менеджмент»;
- ✓ сутність стратегічного управління та його етапів;
- ✓ методи освітнього менеджменту;
- ✓ стилі менеджменту;
- ✓ професійні та особистісні характеристики менеджера освіти;
- ✓ структуру системи освіти України та управління системою освіти в Україні;
- ✓ суть реформи в галузі освітнього менеджменту.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Мета навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Менеджмент освіти» є надання студентам систематизованих знань з теорії і практики освітнього менеджменту, формування комплексних компетенцій менеджера освіти, розвиток організаторських здібностей, системного, творчого, аналітичного мислення та сприяння формуванню вмінь створювати психологічно комфортну атмосферу та підтримувати дух партнерства в навчальному закладі.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади менеджменту педагогічної освіти

Тема 1. Мета й завдання курсу «Менеджмент освіти».

Сутність менеджменту як виду діяльності. Співвідношення понять «менеджмент», «управління», «керівництво». Історичні етапи розвитку науки управління. Школи й теорії управління. Наукові підходи до менеджменту. Розвиток менеджменту в Україні – етапи й особливості.

Тема 2. Менеджмент у системі освіти

Суть поняття «менеджмент освіти». Цілі і завдання освітнього менеджменту. Закономірності, принципи, функції освітнього менеджменту. Освітня система як об'єкт наукового управління. Принципи та функції управління в галузі освіти. Методи і результати управління в освіті.

Тема 3. Система управління освітою в Україні.

Державно-суспільна система управління освітою. Становлення та розвиток менеджменту освіти в Україні. Принципи освітньої політики України. Структура органів управління освітою в Україні. Повноваження органів управління освітою в Україні. Нормативно-правова база управління освітою в Україні: закони України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про вищу освіту».

Тема 4. Прийняття управлінських рішень у освітньому менеджменті

Сутність та класифікація управлінських рішень. Етапи та умови прийняття управлінських рішень. Вимоги до управлінського рішення. Чинники, які впливають на процес прийняття управлінських рішень. Моделі прийняття управлінських рішень. Наказ як форма управлінських рішень.

Змістовий модуль 2. Основи управлінської діяльності в освітянській сфері

Тема 5. Управління загальноосвітнім навчальним закладом.

Типи загальноосвітніх навчальних закладів. Положення про загальноосвітній навчальний заклад. Статут загальноосвітнього навчального закладу. Планування освітнього процесу в загальноосвітньому навчальному закладі. Базовий навчальний план і розклад занять. Методична робота в навчальних закладах. Атестація педагогічних працівників.

Тема 6. Управлінська діяльність керівника навчального закладу.

Суб'єкти управління загальноосвітнім навчальним закладом, їх функціональні обов'язки. Посадові вимоги до професійних рис керівника навчального закладу. Стилі керівництва. Колегіальні органи управління в загальноосвітніх навчальних закладах. Причини й види конфліктів у педагогічних колективах, методи їх попередження й погашення.

Тема 7. Система контролю за освітнім процесом.

Мета і зміст, умови раціональної організації контролю в освіті. Принципи освітнього контролю. Форми і методи внутрішкільного контролю.

Тема 8. Наукова організація праці в загальноосвітньому навчальному закладі.

Поняття наукової організації праці педагога (НОПП). Принципи НОПП в загальноосвітньому навчальному закладі. Організація режиму дня педагогічного працівника. Вимоги до організації і обладнання робочого місця педагогічного працівника. Санітарно-гігієнічні умови праці педагогічного працівника на робочому місці. Напрями оптимізації праці педагога.

Тема 9. Система управління освітою за кордоном.

Інноваційні тенденції у сучасному світі. Системи управління освітою та шляхи їх модернізації в зарубіжній школі.

Тема 10. Модернізація та вдосконалення системи управління освітою

Загальні засади педагогічної інноватики. Основні принципи управління інноваційними освітніми процесами. Особливості інноваційної педагогічної діяльності в системі управління освітою.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади менеджменту педагогічної освіти												
Тема 1. Мета й завдання курсу	10	4	2			4						

«Менеджмент освіти».													
Тема 2. Менеджмент у системі освіти	8	4				4							
Тема 3. Система управління освітою в Україні.	6		2			4							
Тема 4. Прийняття управлінських рішень у освітньому менеджменті	8	4				4							
Разом за змістовним модулем 1	32	12	4			16							
Змістовий модуль 2. Основи управлінської діяльності в освітянській сфері													
Тема 5. Управління загальноосвітнім навчальним закладом.	8		2			6							
Тема 6. Управлінська діяльність керівника навчального закладу.	8		2			6							
Тема 7. Система контролю за освітнім процесом.	10	4				6							
Тема 8. Наукова організація праці в загальноосвітньому навчальному закладі.	8		2			6							
Тема 9. Система управління освітою за кордоном.	14	4				10							
Тема 10. Модернізація та вдосконалення системи	10					10							

управління освітою											
Разом за змістовим модулем 2	58	8	6			44					
Усього годин	90	20	10			60					

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Становлення та розвиток менеджменту освіти	2
2	Система управління освітою в Україні	2
3	Управління загальноосвітнім навчальним закладом	2
4	Управлінська діяльність керівника навчального закладу.	2
5	Наукова організація праці в загальноосвітньому навчальному закладі.	2
	РАЗОМ:	10

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Мета й завдання курсу «Менеджмент освіти».	4
2	Менеджмент у системі освіти	4
3	Система управління освітою в Україні.	4
4	Прийняття управлінських рішень у освітньому менеджменті	4
5	Управління загальноосвітнім навчальним закладом	6
6	Управлінська діяльність керівника навчального закладу.	6
7	Система контролю за освітнім процесом	6
8	Наукова організація праці в загальноосвітньому навчальному закладі.	6
9	Система управління освітою за кордоном.	10
10	Модернізація та вдосконалення системи управління освітою	10
	Разом	60

Форми контролю навчальних досягнень

	Поточне тестування та самостійна робота										Сума
	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2						
Тема	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	100
Бали	14	4	15	4	10	10	4	10	14	15	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
83-89	B	добре	
75-82	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Засоби діагностики результатів навчання: тестування, перевірка виконання самостійних робіт, залік

Методи навчання: словесні, практичні, робота з навчально-методичною літературою, самостійна робота

Методичне забезпечення

1. Навчальна і робоча програма, інформаційний пакет матеріалів з дисципліни.
2. Тематика практичних занять та методичні рекомендації до їх підготовки та проведення.
3. Контрольні тести до тем практичних занять.
4. Питання для семестрового заліку.

Рекомендовані джерела інформації

1. Про освіту : Закон України № 2145-VIII від 05.09.2017 р. // Відомості Верховної Ради України. 2017. № 38–39. Ст. 380.
2. Про повну загальну середню освіту (проект № 0901) від 16.01.2020. URL : ukrainepravo.com
3. Про вищу освіту : Закон України № 1556-VII від 01.07.2014 р.) // Відомості Верховної Ради України. 2014. № 37–38. Ст. 2004.
4. Державний стандарт базової середньої освіти (проект). Опублікований 12.06.2019. URL : mon.gov.ua.
5. Державна національна програма «Освіта»: Україна XXI століття. Київ : Райдуга, 1994. 61 с.
6. Битяк Ю. П. Система й повноваження органів управління освітою // Адміністративне право України : підручник. Київ, 2005. 544 с.
7. Бондар В.І. Теорія і технологія управління процесом навчання в школі. Київ, 2000.
8. Григораш В. В., Касянова О. М., Мармаза О. І. та ін. Управління навчальним закладом: навч.-метод. посіб. У 2-х ч.. Харків: Ранок, 2004.
9. Даниленко Л. І. Інноваційний освітній менеджмент. Київ : ГЛАВНИК, 2006.
10. Демчук В. С. Основи освітнього менеджменту. Київ : Ленвіт, 2007. – 264 с.
11. Карамушка Л. М. Психологія освітнього менеджменту. Київ : Либідь, 2004.
12. Маслов В. І., Драгун В. П., Шаркунова В. В. Теоретичні основи педагогічного менеджменту: навч. посіб. для працівників освіти. Київ, 1996. 87 с.
13. Мармаза О. І. Менеджмент в освіті: секрети успішного управління. Харків, 2005.

14. Менеджмент и организационное развитие высшей школы: учеб. / Под общ. ред. М. Н. Певзнера. Днепропетровск, 2012. 528 с.
15. Освітній менеджмент: навч. посіб. / За ред. Л. І. Даниленко, Л. М. Карамушки. Київ, 2003.
17. Федоров В. Д. Менеджмент закладу освіти, менеджер закладу освіти: психологічні засади. Кам'янець-Подільський, 2004.
19. Битяк Ю. П. Система й повноваження органів управління освітою // Адміністративне право України: підруч. Київ, 2005. – 544 с.
21. Вища школа України і Болонський процес : навч. посібник / За ред. В.Г.Кременя. Тернопіль, 2004.
22. Гамаюнов В. Г. Дидактичний менеджмент: навчаюче управління. Харків, 2004.
24. Десятков Т. М., Коберник О. М., Тевлін Б. Л. Наука управління загальноосвітнім навчальним закладом. Харків, 2004.
25. Згуровський М. З. Болонський процес: головні принципи та шляхи структурного реформування вищої освіти України. Київ, 2006. 544 с.
26. Іванова І. В. Менеджер – професійний керівник: навч. посіб. Київ, 2001. 108 с.
28. Коротяєв Б. І., Курило В. С. Освітній простір: очікування та виклики часу й життя: монографія. Луганськ: ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2009. 308 с.
29. Киржнер Л. А., Киенко Л. П., Липейко Т. И. Менеджмент организаций: учеб. пособие. Киев, 2006.
31. Крижко В. В. Теорія і практика менеджменту в освіті : навч. посіб. Київ, 2005.
32. Курбатов С. Університетські рейтинги як фактор легітимізації елітного статусу освіти в сучасних умовах. Суми, 2010. 48 с.
33. Николаенко С. М. Реформа высшего образования в Украине и Болонский процесс. Київ, 2007. 46 с.
34. Момот О. І. Менеджмент якості та елементи системи якості : навч. посіб. Київ, 2007.
35. Морозов А. В. Психология влияния. Харьков, 2009. 560 с.
36. Павлютенков Є. М., Крижко В. В. Основи управління школою. Харків, 2006.
37. Пірен М. І. Основи конфліктології : навч. посібник. Київ, 1997. 270 с.
38. Поляков Н. В. Классический университет: от идей античности к идеям Болонского процесса. Донецк : ДНУ, 2007. 598 с.
40. Стеценко І. Т. Основи менеджменту. Хто такий менеджер: навч. посіб. Київ : АСК, 2004.
43. Управління навчальним закладом : навч.-метод. посіб. / В. В. Григора та ін. Харків, 2004.
44. Химинець В. В. Інновації в сучасній школі. Ужгород, 2004.
46. Шершньова З. Є., Оборська С. В. Стратегічне управління : навч. посіб. Київ, 1999.